

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та управління
Кафедра управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 01 » 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВД.1.01 СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ЕКСПЕРТНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ**

для здобувачів вищої освіти

спеціальності **073 Менеджмент**
освітнього рівня **другий / магістерський**
освітньо-професійної програми **073.00.03** **Управління закладом
освіти (за рівнями)**

Вибірковий блок: **Експертиза у галузі освіти**

Київ – 2021

Розробники:

Михацька Алла Валер'янівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри управління Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Михацька Алла Валер'янівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри управління Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто та погоджено на засіданні кафедри управління Факультету інформаційних технологій та управління

Протокол від 27 08 .2021 р. № 9
Завідувач кафедри Людмила ІЛЬІЧ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 073.00.03 Управління закладом освіти (за рівнями)

28 . 08 .2021 р.
Гарант освітньо-професійної програми В.Гладкова Валентина ГЛАДКОВА

Робочу програму перевірено

 . . 2021 р.

Заступник декана
з науково-методичної
та навчальної роботи

Ірина Мельник Ірина МЕЛЬНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	Заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс		2
Семестр		1
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів		4
Обсяг годин, в тому числі:		120
Аудиторні		16
Модульний контроль		8
Семестровий контроль		-
Самостійна робота		96
Форма семестрового контролю		залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: забезпечити поглиблення та розширення професійних компетентностей у підготовці фахівця-управлінця в межах обраної освітньої програми за рахунок формування додаткових фахових компетентностей в питаннях консультування й проведення експертизи в галузі освіти з урахуванням сучасного стану розвитку освітньої галузі.

Завданнями дисципліни є оволодіння такими додатковими спеціальними (фаховими) компетентностями:

ДСК 1 Здатність орієнтуватися у нормативно-правому забезпеченні експертної діяльності в галузі освіти щодо визначення її сутності та змісту

ДСК 2 Здатність до проведення експертизи документаційного супроводу діяльності закладу освіти з використанням новітніх технологій освітніх вимірювань

ДСК 3 Здатність до здійснення перевірки та оцінювання освітніх та управлінських процесів забезпечення якості освіти, експертизи освітніх програм.

3. Результати навчання за дисципліною

Дисципліна забезпечує додаткові результати навчання:

ДРН 1 Демонструвати глибокі знання та розуміння нормативно-правового забезпечення сутності та змісту експертної діяльності в галузі освіти.

ДРН 2 Організувати та здійснювати експертизу документаційного супроводу діяльності закладу освіти з використанням новітніх технологій освітніх вимірювань.

ДРН 3 Розробляти та використовувати інструменти оцінювання освітніх та управлінських процесів щодо забезпечення якості освіти, експертизи освітніх програм.

2. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОСВІТІ							
Тема 1 Експертна діяльність в освіті: цілі, завдання, зміст, об'єкти і суб'єкти. Етичні аспекти експертизи.	28	2	2	-	-	-	24
Тема 2. Організаційні форми і методи експертної діяльності в освіті	28	2	-	2	-	-	24
Модульний контроль	4						
Разом	60	4	2	2	-	-	48
Змістовий модуль 2. ДІЯЛЬНІСТЬ ЕКСПЕРТА У ГАЛУЗІ ОСВІТИ							
Тема 3. Експертиза і консультування в структурі професійної діяльності фахівця у галузі освіти.	28	2	2	-	-	-	24
Тема 4. Ролі, функції та базові компетенції експерта у галузі освіти.	14	2	-		-	-	12
Тема 5. Критерії ефективності експертної діяльності.	14		-	2	-	-	12
Модульний контроль	4						
Разом	60	4	2	2	-	-	48
Усього годин	120	8	4	4	-	-	96

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Експертна діяльність в освіті.		
2	Практична робота 1. Організація експертизи в галузі освіти.	2
Змістовий модуль 2. Діяльність експерта у галузі освіти		
3	Практична робота 2. Професійна компетентність експерта у галузі освіти. Критерії ефективності експертної діяльності.	2
	Разом	4

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Експертна діяльність в освіті.		
1	Семінарське заняття 1. Експертна діяльність в освіті. Етика професійної діяльності експерта у галузі освіти.	2
Змістовий модуль 2. Діяльність експерта у галузі освіти		
2	Семінарське заняття 2. Зміст підготовки до експертної діяльності в з освіти. Підготовка експертів в галузі освіти.	2
	Разом	4

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Експертна діяльність в освіті

Тема 1. Експертна діяльність в освіті: цілі, завдання, зміст, об'єкти і суб'єкти. Етичні аспекти експертизи

Зміст поняття «експертиза». Поняття «експертиза в освіті». Предмет експертизи. Види експертизи. Функції експертизи. Принципи експертизи. Типологія експертиз. Експертиза освітніх інновацій. Загальна характеристика експертної діяльності. Значення експертизи для освіти.

Поняття «експертна діяльність в освіті». Особливості експертної діяльності. Основні засади експертної діяльності. Сутність та зміст експертної діяльності.

Цілі експертної діяльності в освіті. Головні завдання експертної діяльності в освіті, їх типи. Завдання експерта у галузі освіти відповідно до напрямку діяльності. Об'єкти експертизи в освіті. Суб'єкти експертизи в освіті.

Етика і етикет у професійній діяльності. Етичні принципи експерта у галузі освіти: компетентності експерта; неупередженості експерта; попередження (незаконних дій представників освітньої установи); конфіденційності. Етичні правила здійснення експертної діяльності: взаємоповаги експерта і представників освітньої установи, що проходить експертизу; співпраці експерта і представників освітнього закладу; дистанції у професійному спілкуванні; обґрунтованості результатів експертизи; адекватності методів експертизи; науковості результатів експертизи.

Тема 2. Організаційні форми і методи експертної діяльності в освіті

Організаційні форми експертизи в освіті: педагогічний аудит, психолого-педагогічна експертиза, комплексна гуманітарна експертиза, консалтинг тощо.

Групи та види експертних методів. Експертні оцінки. Методи експертних оцінок. Індивідуальні експертні методи. Необхідні умови ефективного застосування методів експертної оцінки. Отримання інформації при застосуванні експертних оцінок. Метод інтерв'ю. Метод анкетування (аналітичного експертного оцінювання). Методи колективних експертних оцінок. Особливості методів колективних експертних оцінок. Зміст методу колективної експертної оцінки. Метод колективної генерації ідей (конференція ідей). Метод «Дельфі». Метод комісії. Метод відстороненого оцінювання. Метод проектів. Навчальний тренінг. Метод дискусії. Ігровий метод. Метод «мозкової атаки». Проблемне навчання. Кейс-метод.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Діяльність експерта у галузі освіти

Тема 3. Експертиза і консультування у структурі професійної діяльності фахівця у галузі освіти

Освіта як об'єкт експертизи. Експертиза та консультування в освіті як вид професійної діяльності в Україні та світі. Підготовка експертів. Особливості наукової та гуманітарної експертизи.

Процес консультування. Етапи консультування. Особистісно орієнтоване консультування в освіті. Психологічне консультування в освіті. Управлінське консультування. Консультування керівників освітніх установ. Експерт у галузі освіти як фахівець у галузі освіти.

Тема 4. Ролі, функції та базові компетенції експерта у галузі освіти.

Ролі експертів у галузі освіти: експерт, консультант, аналітик, менеджер тощо. Провідні функції експерта у галузі освіти.

Вимоги до експертів у галузі освіти. Базові компетенції експерта у галузі освіти. Спільне та відмінне між кваліфікаціями «експерт у галузі освіти», «менеджер з освіти», «фахівець з управління проектами», «менеджер інноваційного бізнесу».

Методи відбору експертів у галузі освіти: евристичні, статистичні, тестові, документальні та комбіновані. Процедура добору групи експертів (визначення кількості експертів, складання списку експертів, отримання згоди на участь у роботі). Принципи діяльності у творчих групах.

Тема 5. Критерії ефективності експертної діяльності.

Поняття «ефективність експертизи». Визначення чинників, що впливають на ефективність експертної діяльності в освіті.

Критерії ефективності експертизи: критерії якості відбору експертів; комунікативні уміння та навички; критерії ефективності процесу експертизи. Інтенсивні чинники підвищення ефективності експертизи в освіті. Екстенсивні чинники підвищення ефективності експертизи в освіті.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських (практичних) занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському (практичному) занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	53	-	53
Максимальна кількість балів: 106					
Розрахунок коефіцієнта: 1,06					

Критерії оцінювання завдань на семінарських (практичних) заняттях:

100% від зазначеного балу – відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками

80-90% від зазначеного балу - достатньо високий рівень виконання без суттєвих (грубих) помилок

70-80% від зазначеного балу – в цілому добрий рівень виконання з незначною кількістю помилок

60-70% – посередній рівень знань виконання із значною кількістю недоліків

50-60% – мінімально можливий допустимий рівень виконання

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи з курсу «Сутність і зміст експертної діяльності в освіті» спрямований на поглиблення теоретичних знань та формування наукового світогляду, розвиток методологічної й управлінської культури згідно зі змістом навчальної дисципліни, самостійного мислення, професійно-значущих і творчих якостей, здатності до інноваційної діяльності, вмінь щодо здобуття, обробки та аналізу наукової інформації й методичних джерел.

Все це має сприяти професійному розвитку і саморозвитку управлінців у галузі освіти, їх професійній підготовці до інноваційної професійно-педагогічної та управлінської діяльності.

Від магістрантів вимагається:

1. Ведення тематичного словника.

2. Опрацювання наукових джерел з кожної теми за формою, яка обирається самостійно (конспект, тези, план, таблиця, схема, висновки тощо), та з визначенням особистого ставлення до змісту роботи (за бажанням).

3. Доповнення списку рекомендованих джерел самостійно підібраними до кожної теми науковими працями, які відображають напрями наукових уподобань.

4. Порівняння змісту матеріалів з певного питання, взятого із різних джерел.

5. Формувати й висловлювати своє міркування щодо питань проблемного характеру згідно із кожною темою, що сприяє усвідомленню актуальних проблем й пошуку засобів їх вирішення, загостренню уваги на суперечностях, які виникають відповідно до конкретних умов освітнього процесу.

6. Виконання завдань на розвиток рефлексивних умінь, аналіз і самооцінку власної професійно-педагогічної діяльності, професійно-значущих рис своєї особистості.

Наприкінці вивчення дисципліни «Сутність і зміст експертної діяльності в освіті», важливо оцінити якість засвоєння навчального матеріалу магістрантами в цілому та за окремими темами. Доцільно проаналізувати зміни в науковому світогляді кожного магістранта, рівень сформованості його методологічної і управлінської культури.

Завдання для самостійної роботи:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1. Експертна діяльність в освіті.		48	15
1	Самостійна робота 1. Здійснити пошук і відбір методів діяльності експерта у галузі освіти.	24	5
2	Самостійна робота 2. Скласти проект Кодексу професійної етики експерта у галузі освіти.	12	5
3	Самостійна робота 3. Класифікувати аналітичні методи експертної діяльності в освіті. Скласти власну модель індивідуальної професійної діяльності експерта у галузі освіти.	12	5
Змістовий модуль 2. Діяльність експерта у галузі освіти		48	15
4	Самостійна робота 4. Скласти технологію експертизи наукового чи навчально-методичного видання на вибір: підручника / навчального посібника.	24	5
5	Самостійна робота 5. Скласти перелік базових компетентностей для освітньої програми «Експерт у галузі освіти».	12	5

6	Самостійна робота 6. Систематизувати основні ідеї зарубіжного досвіду з підготовки експертів у галузі освіти. Класифікувати напрями сучасних досліджень із заданої проблематики.	12	5
			30

Критерії оцінювання самостійної роботи: 5 балів

5 балів – відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками.
4 бали – в цілому добрий рівень виконання з незначною кількістю помилок.
3 бали – посередній рівень знань виконання із значною кількістю недоліків.
2 бали – мінімально можливий допустимий рівень виконання.

Кількість балів за виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких умов:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль є складовою поточного контролю і здійснюється в формі виконання студентом модульного контрольного завдання (контрольної роботи) згідно затвердженого графіку. Кількість модулів – 2. Максимальний бал модульного контролю складає 25.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого, відповідно, перевіряється під час модульного контролю. Об'єктами змістового модульного контролю знань студентів є: знання, уміння та навички студентів, виконання модульних контрольних завдань. При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Максимальна кількість балів, якою може бути оцінена модульна робота, становить 25 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
25	В повному обсязі володіє матеріалом, вільно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу; стилістично грамотно викладає матеріал.
24-20	Достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Проте виклад окремих питань недостатньо змістовний та аргументований, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
19-15	Загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури. Допускає окремі суттєві неточності та помилки.
14-10	Володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, викладає його фрагментарно, без обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускає суттєві неточності.
9-5	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
4-0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Модульний контроль проводиться в письмовій формі та передбачає відповіді на теоретичні питання та розв'язок компетентнісних завдань.

Орієнтовний перелік питань для модульного контролю 1:

1. Поняття експертизи в освіті.
2. Предмет експертизи.
3. Види експертизи.
4. Функції експертизи.
5. Принципи експертизи.
6. Типологія експертиз.
7. Експертиза освітніх інновацій.
8. Загальна характеристика експертної діяльності.
9. Значення експертизи для освіти.
10. Поняття «експертна діяльність в освіті».
11. Особливості експертної діяльності в Україні.
12. Основні засади експертної діяльності в освіті.
13. Цілі експертної діяльності в освіті.
14. Головні завдання експертної діяльності в освіті, їх типи.
15. Об'єкти і суб'єкти експертної діяльності в освіті.
16. Методологія експертної діяльності.
17. Мета і предмет експертної діяльності у галузі освіти.
18. Основні напрями експертної діяльності в освіті.
19. Етичні принципи експерта у галузі освіти.

20. Етичні правила здійснення експертної діяльності.
21. Професійно-значущі та особистісні якості експерта.
22. Організаційні форми експертизи в освіті.
23. Експертні оцінки. Методи експертних оцінок.
24. Групи та види експертних методів.
25. Необхідні умови ефективного застосування методів експертної оцінки.
26. Індивідуальні експертні методи.
27. Метод інтерв'ю.
28. Метод анкетування.
29. Методи колективних експертних оцінок.
30. Метод колективної генерації ідей.
31. Метод «Дельфі».
32. Метод комісії.
33. Метод відстороненого оцінювання.
34. Метод проектів.
35. Навчальний тренінг.
36. Метод дискусії.
37. Ігровий метод.
38. Метод «мозкової атаки».
39. Проблемне навчання.
40. Кейс-метод.
41. Відбір організаційних форм та методів експертної діяльності.
42. Підготовка інструментарію для проведення експертизи.
43. Технологія проведення експертизи.
44. Статистичний аналіз результатів.
45. Підготовка звіту за результатами експертного оцінювання.

Орієнтовний перелік питань для модульного контролю 2:

1. Освіта як об'єкт експертизи.
2. Експертиза та консультування в освіті як вид професійної діяльності.
3. Підготовка експертів з освіти в Україні.
4. Підготовка експертів та консультантів з освіти за кордоном.
5. Процес консультування.
6. Етапи консультування.
7. Особистісно орієнтоване консультування в освіті.
8. Психологічне консультування в освіті.
9. Управлінське консультування.
10. Консультування керівників освітніх установ.
11. Сутність консультативної діяльності.
12. Системний характер експертної діяльності в освіті.
13. Творчий характер експертної діяльності.
14. Експерт у галузі освіти як фахівець.
15. Ролі експертів у галузі освіти.
16. Провідні функції експерта у галузі освіти.

17. Базові компетенції експерта у галузі освіти.
18. Вимоги до експертів у галузі освіти.
19. Спільне та відмінне між кваліфікаціями «експерт у галузі освіти», «менеджер з освіти», «фахівець з управління проектами», «менеджер інноваційного бізнесу».
20. Методи та процедури відбору експертів у галузі освіти.
21. Структура змісту підготовки фахівців у галузі освіти до експертної діяльності.
22. Зміст теоретичного компоненту підготовки до експертної діяльності.
23. Організаційно-методична підготовка експерта у галузі освіти.
24. Поняття «ефективність експертизи».
25. Критерії ефективності експертизи.
26. Інтенсивні чинники підвищення ефективності експертизи в освіті.
27. Екстенсивні чинники підвищення ефективності експертизи в освіті.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань та навичок, розширення кількості підсумкової балів до 100.

Оцінка за кожний змістовний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання індивідуальних самостійних завдань, за модульні контрольні роботи. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістовного модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;
- методи письмового контролю: виконання письмових завдань;
- методи самоконтролю: форми оцінювання.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повнота обсягу виконання навчальних завдань;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п.7), де зазначено види контролю і кількість балів за видами.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно / А	100 – 90
Дуже добре / В	82 – 89
Добре / С	75 – 81
Задовільно / D	69 – 74
Достатньо / E	60 – 68
Незадовільно / FX, F	0 – 59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Сутність і зміст експертної діяльності в освіті»

Разом: 120 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 4 год, практичні заняття – 4 год,
самостійна робота – 96 год., модульний контроль – 8 год.

Тиждень	I		II	III	IV		V	VI
Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Експертна діяльність в освіті				Діяльність експерта у галузі освіти			
Кількість балів за модуль	64 балів				76 балів			
Лекції	1		2		3		4	
Дати								
Теми лекцій	Експертна діяльність в освіті: цілі, завдання, зміст, об'єкти і суб'єкти. Етичні аспекти експертизи (1 б)		Організаційні форми і методи експертної діяльності в освіті (1 б)		Експертиза і консультування у структурі професійної діяльності фахівця у галузі освіти (1 б)		Ролі, функції та базові компетенції експерта у галузі освіти. (1 б)	
Теми семінарських (практичних) занять	Семінарське заняття 1. Експертна діяльність в освіті. Етика професійної діяльності експерта у галузі освіти. (11 б)		Практична робота 1. Організація експертизи в галузі освіти. . (11 б)		Семінарське заняття 2. Зміст підготовки до експертної діяльності в з освіти. Підготовка експертів в галузі освіти. . (11 б)		Практична робота 2. Професійна компетентність експерта у галузі освіти. Критерії ефективності експертної діяльності. . (11 б)	
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів		5 балів		5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)			
Загалом	106 балів							
	Коефіцієнт приведення навчального рейтингу студентів у 100-бальну шкалу – 1,06							

8. Рекомендована література

основна

1. **Вимірювання в освіті:** Підручник / За редакцією О. В. Авраменко. – Кіровоград: Лисенко В. Ф., 2011. – 360 с.
2. **Волот О. І.** Експертні методи оцінок та їх використання в управлінні економічними об'єктами URL: http://www.rusnauka.com/13_EISN_2012/Economics/10_109835.doc.htm
3. Вступ до освітології : навчальний посібник / Міністерство освіти і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. - ВП "Едельвейс", 2017. - 382 с.
4. **Гнатієнко Г. М., Снитюк В. Є.** Експертні технології прийняття рішень / Г.М.Гнатієнко, В. Є. Снитюк. – К.: Маклаут, 2018. – 444 с.
5. **Онаць, Олена Миколаївна.** Концептуальні засади організаційних механізмів і технологій громадсько-державного управління : посібник / О. М. Онаць, Л. В. Калініна ; рецензент: І. Г. Осадчий, Н. А. Побірченко, В. В. Лапінський. - Сам, 2017. - 63 с.
6. **Меркулова, Світлана.** Управління профорієнтацією на педагогічну професію в середній освіті : монографія / С. Меркулова. - Ін-т обдаров. дит.НАПН України, 2017. - 204 с.
7. **Горбунова Т.І.** Експертиза як оцінка людської діяльності та її результатів / Т.І. Горбунова URL: <http://www.euroexpert.spb.ru/2/statl.html>.
8. **Експертиза шкільних підручників** : інструктивно-методичні матеріали для експертизи проектів підручників для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів ; за заг. ред. О. М. Топузова. – К. : Педагогічна думка, 2016. – 128 с
9. **Методика оцінювання якості освіти** URL: http://estetika.at.ua/metodika_ocenivaniya_kachestva_obrazovaniya.pdf
10. **Огнев'юк В. О.** Багатомірна людина. Епоха трансформацій. Освіта / В. О. Огнев'юк // Неперервна професійна освіта. – 2013. – № 1-2. – С. 6 – 11.
11. **Огнев'юк В. О.** На шляху до становлення нового наукового напрямку «Освітологія» В. О. Огнев'юк // Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін.; за ред В. О. Огнев'юка. – К.: Київ. у-т ім. Б. Грінченка, 2010. – С. 5 – 9.
12. **Освітологія:** підготовка експертів у галузі освіти: навчально-методичний посібник / За ред. Огнев'юк В.О.; Авт.колектив: В. О. Огнев'юк, Сисоєва С. О., О.Б.Жильцов, Л.В.Козак, О.М.Кузьменко, І.І.Тригуб, М.М.Галицька, Н.П.Мазур, Н.А.Побірченко, В.О.Рябенко, М.Зельман, О.О.Коцур. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс», 2015. – 464 с.

додаткова

1. **Аналітичні методи** URL: <http://marketing-helping.com/konspekti-lekcz/21-konspekt-lekczj-qosnovi-marketinguq/430-analtichn-metodi.html>
2. **Величко О. М.,** Коломієць Л. В., Гордієнко Т. Б., Карпенко С. Р., Габер А. А. Шевцов А.Г. - Групове експертне оцінювання та компетентність експертів. – Одеса, ФОП Бондаренко О.М., 2015. – 285 с.
3. **Етичні аспекти консультативної діяльності** URL: http://www.osvita-plaza.in.ua/publ/etichni_aspekti_konsultativnoji_dijalnosti/279-1-0-27223
4. **Мамонова Д. А.** Сутність та порядок оцінки якості та ефективності судово-бухгалтерської експертизи. URL: http://www.rusnauka.com/14_APSN_2008/Economics/32564.doc.htm
5. **Метод експертних оцінок** URL:<http://textbooks.net.ua/content/view/5372/46/>
6. **Методи експертних оцінок** для розв'язання задач прийняття рішень URL:<http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/313/11.pdf>
7. **Мещанінов О. П.** Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: теорія і методика [Текст]: Дис... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Мещанінов Олександр Павлович; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2005. – 509 с.
8. **Огнев'юк В. О.** Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку / В. О. Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.